

·РЕТРОДЕТЕКТИВ·

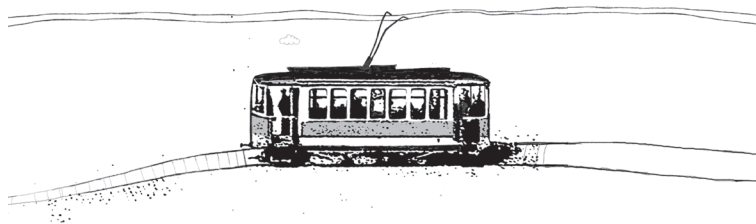
АНДРІЙ КУРКОВ

САМСОН

і

НАДІЯ

РОМАН

Харків
«ФОЛІО»
2021

**ШАБЛЯ ВІДСІКЛА ПРАВЕ ВУХО,
І ВІН ПОБАЧИВ ЙОГО,**

**ВСТИГ ПРОСТЯГНУТИ РУКУ,
ЗЛОВИТИ І ЗАТИСНУТИ В КУЛАЦІ**

ГЛАВА 1

Дзвін шаблі, що впала на голову батька, оглушив Самсона. Краєм ока він зловив миттєвий спалах блискучого леза клинка й ступив у калюжу. Лівою рукою вже мертвий батько штовхнув його вбік, і через цей поштовх наступна шабля упала не на його рудоволосу голову, але й не мимо — відсікла праве вухо, і він побачив його, падаючи у придорожню канаву, устиг простягнути руку, зловити й затиснути в кулаці. А прямо на дорогу впав батько з розрубаною навпіл головою. І кінь припечатав його ще раз до землі підкованим копитом задньої ноги. Потім вершник шарпнув вуздечку коня та рвонув уперед, де з десятків прудконогих городян самі кинулися в канави обабіч, розуміючи, що їх чекає. За ним — ще п'ять вершників.

Але Самсон їх уже не бачив. Він лежав на схилі канавки, лівою долонею упершись в мокру землю й опустивши голову на підкладений під неї кулак правої руки. Рана на голові палала, пекла голосно і дзвінко, наче хтось навмисне над нею лупив молотом по сталевій рейці. Гаряча кров лилася по вилиці на шию, затікала за комір.

Знову закапав дощ. Самсон підвів голову. Подивився на дорогу. Побачив відкинуту підошвою до нього ногу батька. Темно-сині гудзикові англійські черевики, навіть вимазані грязюкою, мали благородний вигляд. Батько їх носив постійно і дбайливо вже шість років, із 1914-го, коли, наляканий початком війни, торговець взуттям на Хрещатику скинув ціну, справедливо вважаючи, що війна — не найкращий час для продажу модних товарів.

Він не хотів бачити мертвого батька повністю, з розрубаною головою. Саме тому позадкував по канаві, не розтуляючи кулака з вухом. Вибрався на дорогу, але випростатися не зміг. Стояв худий і згорблений, не даючи собі обернутися назад. Зробив кілька кроків і спіткнувся об тіло. Обійшов, і тут знову страшенний шум звалився на його голову й шугонув до неї всередину. Він вливався розжареним оловом у відрубане вухо. Самсон притиснув кулак до кровоточивої рани, немов намагався заткнути її та перекрити гуркіт, що продирався до голови, і побіг. Побіг просто геть, хоч і туди, звідкіля вони

з батьком прийшли, у бік рідної Жилянської. Крізь гуркотняву і шум почув окремі постріли, але це його не зупинило. Самсон біг повз розгублених городян і городянок, які роззиралися на всі боки, але нікуди не йшли. І коли вже відчув, що далі не може, що сили закінчуються, зачепився поглядом за велику вивіску над дверима двоповерхового особняка: «Лікування захворювань очей. Лікар Ватрухін М. М.».

Підбіг до дверей, потягнув за клямку лівою рукою. Зачинені. Стукнув.

— Відчиніть! — закричав.

Затарабанив по них кулаками.

— Чого вам? — долинув зсередини явно старий жіночий переляканий голос.

— Мені до лікаря!

— Микола Миколайович сьогодні не приймає!

— Він мусить! Він зобов'язаний мене прийняти! — благав Самсон.

— Хто там, Тоню? — пролунав віддалений і глибокий чоловічий баритон.

— Так хтось із вулиці! — відповіла бабуся.

— Впусти!

Двері прочинилися. Старенька подивилася на закривавленого Самсона крізь щілину, потім впустила й відразу зачинила двері на замок і два засуви.

— Ой, господи! Хто це вас?

— Козаки. А де лікар?

— Ходімо!

Гладко виголений сивочолий лікар, оглянувши рану, мовчки її обробив, приклав до неї тампон із маззю та перебинтував голову.

Самсон, трохи заспокоєний тишею квартири, подивився на нього з тихою вдячністю та розкрив перед ним правий кулак.

— А вухо можна якось пришити? — запитав ледве чутно.

— Я вам не скажу, — сумно похитав головою лікар. — Я лікую захворювання очей. Це вас хто так?

— Не знаю, — хлопець знизав плечима. — Козаки.

— Червоне безвладдя! — сказав Ватрухін і важко зітхнув.

Він відійшов до столу, попорпавсь у верхній шухляді та, вийнявши коробочку з-під пудри, простягнув хлопцеві.

Самсон зняв кришечку, усередині було порожньо. Лікар відірвав клаптик вати і поклав на дно коробочки. Самсон опустив до неї вухо, закрив і сховав у накладну кишеню куртки-френча.

Підвів погляд на лікаря.

— У мене там батько залишився, — він важко зітхнув. — На дорозі. Зарубали.

Лікар гірко прицмокнув і хитнув головою.

— Хіба можна зараз по вулицях ходити? — Він розвів руками. — І що ж ви збираєтеся робити?

— Не знаю, треба забрати його...

— Гроші у вас є?

— У нього були, у портмоне! Ми за костюмом до кравця йшли.

— Ходімо, — Ватрухін жестом показав на двері, що вели до коридору.

Вулиці цього разу виявилися безлюдними. Десь далеко стріляли з рушниць. Над містом, яке напалося крові, ще нижче нахилилося небо, немов збиралося влягтися на ніч на його дахи та кладовища.

Коли дійшли до Німецької, де Самсона та батька наздогнали козаки, попереду побачили дві підводи та з десяток дядьків. На одну підводу вже підняли кількох убитих, але батько Самсона так і лежав на краю дороги. Тільки тепер він був босим — хтось зняв англійські гудзикові черевики.

Самсон нахилився до його тіла, намагаючись не дивитися на голову. Поліз рукою під груди, намацав у внутрішній кишені пальта портмоне. Витягнув. Його пухлість дещо збентежила та здивувала. Запхав портмоне в кишеню куртки-френча і, випроставшись, озирнувся на підводи.

— Везти треба? — запитав дядько, який тримав коня порожньої підводи за вуздечку.

— Так, треба, — кивнув Самсон. І озирнувся на лікаря.

— А який похоронний дім тут ближче? — запитав дядька лікар.

— Та до Гладбаха ближче за всіх! — відповів той. —
А гроші ж є? Тільки не ці, не карбованці!

— «Керенки» є, — сказав лікар.

— Добре, — кивнув дядько. — Давайте допоможу
підняти, а то ж вимажетеся!

Самсон подивився на свої брудні штани й бруд-
ну куртку й одночасно з дядьком нахилився до тіла
батька.

Вівторок 11 березня 1919 року став днем, який
перекреслив його минуле життя.

ПОГЛЯД САМСОНА ПІДВІВСЯ

НА ПАМ'ЯТНИК —

БЕТОННЕ ДЕРЕВО

З ОБРУБАНИМИ ГІЛКАМИ

ГЛАВА 2

— Пальто я б вам радив забрати, — сказав по-російськи з польським акцентом прикажчик похоронного дому. — У пальті не ховають! Там воно не зігріє. А от на ноги треба б!

Тіло батька лежало в грубо збитій труні. Голова, укрита квадратом китайського лілового шовку, здавалася цілою. Працівник похоронного дому перебинтував її, щоб стягнути розколоті половинки черепа.

— А ось ця дошка? — Самсон показав поглядом на боковину труни, що явно вже була в іншому вжитку.

— Ви знаєте, у нас же своя лісопильня під Фастовом, але тепер туди не доїхати, а якщо доїдеш, то можеш не повернутися, — сказав прикажчик. —

ЗМІСТ

Глава 1	4
Глава 2	10
Глава 3	16
Глава 4	24
Глава 5	31
Глава 6	42
Глава 7	51
Глава 8	56
Глава 9	66
Глава 10	76
Глава 11	84
Глава 12	89
Глава 13	100
Глава 14	109
Глава 15	116
Глава 16	125
Глава 17	132
Глава 18	143
Глава 19	150
Глава 20	157

Глава 21	165
Глава 22	173
Глава 23	183
Глава 24	191
Глава 25	202
Глава 26	214
Глава 27	223
Глава 28	231
Глава 29	239
Глава 30	248
Глава 31	256
Глава 32	263
Глава 33	274
Глава 34	284
Глава 35	295
Глава 36	302
Глава 37	311
Глава 38	322
Глава 39	331
Глава 40	341
Глава 41	352
Глава 42	359
Глава 43	374
Епілог	376